

Jungfru Marie bebådelsedag

Predikan 2026-03-22

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

Dagens ämne: Bebådelsen

Epistel: Jes. 7:10–14. Evangelium: Luk. 1:26–38

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Vi tackar dig för att du givit oss budskapet om frälsningen genom Marias son, sann Gud och sann människa. Vi tackar dig för att du genom din helige Ande predikar detta också idag till frälsning och evig salighet. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext 3:e årg.: Luk. 1:46–55, Marias lovsång.

46 Maria sade: ”Min själ upphöjer Herren 47 och min ande jublar över Gud, min Frälsare, 48 för han har sett till sin tjänarinns ringhet. Från denna stund ska alla släkten kalla mig salig, 49 för den Mäktige har gjort stora ting med mig och hans namn är heligt. 50 Hans barmhärtighet varar från släkte till släkte över dem som vördar honom. 51 Han har gjort väldiga gärningar med sin arm, han har skingrat dem som har stolta hjärtan och sinnen. 52 Härskare har han störtat från deras troner, och de enkla har han upphöjt. 53 Hungriga har han mättat med sitt goda, och rika har han skickat tomhänta bort. 54 Han har tagit sig an sin tjänare Israel och tänkt på att vara barmhärtig 55 mot Abraham och hans barn till evig tid, så som han har lovat våra fäder.”

Vi firar idag Jungfru Marie bebådelsedag. Det var den dag då ängeln kom till jungfru Maria med budskapet att hon skulle föda en son som skulle vara hela världens Frälsare. Den helige Ande, Gud själv, kom över Maria så att det barn, som i samma ögonblick kom till i hennes liv, var både sann Gud och sann människa. Detta är ett under som inget mänskligt förstånd kan begripa. Det är en sanning som avvisas av både världen och den falska kyrkan. Detta budskap gav Gud redan genom profeten Jesaja cirka 700 år innan Jesus skulle födas. Genom den helige Andes gudomliga inspiration sade och skrev Jesaja: *”Därför ska Herren själv ge er ett tecken: Se, jungfrun ska bli havande och föda en son, och hon ska ge honom namnet Immanuel (Gud med oss)”* (Jes. 7:14).

Världens människor säger då att ett sådant under givetvis hör hemma bland myter och legender. Om en ung kvinna får barn måste det också finnas en jordisk far till barnet. Bibelkritiska teologer drar sig inte ens för att antyda att det kanske var en romersk soldat som hade varit framme. Så dras Guds heliga födelse ner i smutsen och bibeltroende kristna hånas för sin naivitet att de tror på sådana sagor.

Men även de som menar sig företräda Mose lag och som tror att Gama Testamentet är Guds ord till judafolket avvisar den sanna innebörden i Jesajas ord om jungfrun som skulle föda en son som skulle vara Immanuel, Gud med oss. Rabbinerna, judendomens ledare, säger att dessa ord omöjligt kan handla om Jesus Kristus. Jesaja måste ha talat om ett barn med en jordisk far på Jesajas egen tid. Och även inomkyrkliga bibelkritiker instämmer. Så har både judendomen och den avfallna kyrkan blivit en falsk religion genom att de kategoriskt avvisar det under som Gud förutsade genom sin profet och som sedan Maria själv och hela Nya Testamentet vittnar om. Andra kyrkor talar visserligen mycket fromt och vackert om bebådelsen, men på ett djupt obibliskt sätt. De låter istället Maria själv inta den plats som endast tillkommer Kristus. Hon förklaras vara syndfri och äras som det största av alla helgon och en förebedjerska vi ska vända oss till, på ett sätt som med rätta skarpt avvisas i våra lutherska bekännelseskriter.

Men Maria lovprisar inte sig själv utan Gud och sjunger jublande: *”Min själ upphöjer Herren och min ande jublar över Gud, min Frälsare, för han har sett till sin tjänarinnas ringhet. Från denna stund ska alla släkten kalla mig salig, för den Mäktige har gjort stora ting med mig och hans namn är heligt”* (v 46ff).

Maria upphöjer HERREN, Gud själv, som är Frälsaren. Alla släkten ska prisa Maria salig, inte därför att hon är syndfri, utan tvärtom därför att hon, som är en syndig människa, vet sig vara salig och frälst genom den Son som ska födas i hennes eget liv. Vi lovprisar därför inte Maria som ”himladrottningen” utan som den enkla och fattiga och oansenliga kvinna som genom Guds nåd fick ta emot den stora gåvan att själv bli Guds moder och gudaföderskan. Hela äran ligger därför inte hos Maria som person utan hos Gud själv som gav Maria och oss alla denna utsägligt stora gåva: Gud blev människa i Marias liv för att han skulle födas hit till jorden med frälsning till alla människor. Det viktiga är inte Maria som person utan att hon trodde allt som Gud sade till henne.

Med detta kommer vi in på det allra viktigaste. Barnet som avlades av den helige Ande skulle födas för att sedan växa upp och förkunna frälsningens budskap för oss alla. Han gjorde det genom sin undervisning, sina under och framför allt genom sitt lidande och sin död på korset och sin uppståndelse. Han gör det sedan också genom sina utvalda apostlar och evangelister och alla deras skrifter. Det finns alltså ett direkt samband mellan Marie bebådelsedag och påskens budskap. Bara därigenom att barnet som föddes var Guds egen Son, sann Gud och sann människa, kan vi bli frälsta från synden, döden och djävulen. Därför säger vi med orden i Luthers lilla katekes: *”Jag tror, att Jesus, sann Gud, född av Fadern i evighet, och tillika sann människa, född av jungfrun Maria, är min Herre, vilken förlöstat, förvärvat och vunnit mig, förtappade och fördömda människa, ifrån alla synder, ifrån döden och djävulens våld.”* (ur förklaringen till andra trosartikeln).

Som sann människa kunde Jesus gå in under Guds lag i vårt ställe. Han uppfyllde allt som lagen kräver av oss och som vi inte ett ögonblick kan uppfylla. Paulus skriver: *”Men när tiden var inne sände Gud sin Son, född av kvinna och ställd under lagen, för att friköpa dem som stod under lagen så att vi skulle få söners rätt. Och eftersom ni är söner har Gud sänt i våra hjärtan sin Sons Ande, som ropar: ’Abba! Far!’ Alltså är du inte längre slav utan son. Och är du son är du också arvinge, insatt av Gud”* (Gal. 4:4–7). Genom att Marias son, Jesus Kristus, som en verklig människa frivilligt gick in under lagen och uppfyllde den i allt, är vi nu fria från lagen. Vi är friköpta för att bli Guds barn, skriver Paulus här. Genom sitt lidande och sitt blod köpte Jesus oss fria. Det kunde inte ske genom silver och guld, utan endast genom att han offrade sitt eget liv i vårt ställe. Så har Jesus som en sann människa både uppfyllt lagen och lidit straffet i vårt ställe.

Men allt detta hade inte kunnat hjälpa oss om Jesus inte samtidigt hade varit Guds evige Son, Gud själv. Då hade hans laguppfyllelse och lidande bara räckt till för honom själv. Men som evig Gud har han makten att låta sitt mänskliga verk också vara ett gudomligt verk för hela världen. Det är som Luther ofta upprepar: Om inte Jesus hade varit sann Gud av evighet är vi alla förlorade. Då skulle hans mänskliga laguppfyllelse och lidande inte ha räckt till för hela världen utan bara för honom själv. Så är dagens budskap om Marie bebådelse budskapet om hela världens frälsning och förlossning.

Därför sjunger också Maria: *”Han har gjort väldiga gärningar med sin arm”* (v 51). När Gud verkar genom sitt ord sker dessa väldiga gärningar också idag. Det är Guds verk genom ordet och sakramenten. Maria fortsätter: *”Han har skingrat dem som har stolta hjärtan och sinnen. Härskare har han störtat från deras troner”* (v 51f). Detta är Guds verk genom lagen, som har skett i alla tider och som också sker idag när Guds ord förkunnas rent och klart. Det är ordet om att alla människor är syndare och att deras bästa och godaste föresatser inte duger inför Gud. Det är deras *”stolta hjärtan och sinnen”* som är det stora hindret. Det är deras egoism och

förtröstan på den egna förmågan inför Gud. Detta gäller också alla dem som hävdar att Gud inte finns. I sin blindhet sätter de sig då upp mot den levande Guden som *”skingrar dem som har högmodiga tankar”*.

När t.ex. den store humanisten *Erasmus* i en skrift mot *Luther* ville framhålla att människan i grund och botten är god, svarade Luther med sin stora bok om att människans vilja är helt och hållet fången i synden (Boken heter *”Om den trålbundna viljan”*, om den ofria viljan). Erasmus menade att när Gud i lagen säger: *”Du ska inte stjäla, du ska inte ljuga”* o.s.v. måste också Gud ha gett oss möjligheten att göra det Gud befäller. Om vi inte alls av oss själva kan älska Gud och hålla hans bud begär ju Gud något orimligt och omöjligt av oss. Det kan Erasmus inte acceptera. Luther säger att av alla hans motståndare är det bara Erasmus som verkligen har förstått vad hela tvistefrågan verkligen handlar om. Luther erkänner att den mänskliga humanismen visserligen är en god sak när det gäller världsliga saker, vetenskap m.m.. Där har vi i viss mån en fri vilja att fatta goda eller dåliga beslut. Men inför Gud – i den avgörande frågan om frälsningen – är vår mänskliga vilja verkligen helt och hållet trålbunden och oduglig. Endast Gud kan frigöra den trålbundna viljan och ge oss en pånyttfödd ande. Endast genom Jesus Kristus och hans evangelium kan vi bli omvända och saliga och få del av den helige Andes gåva. Det är därför Maria sjunger: *”Härskare har han störtat från deras troner, och de enkla har han upphöjt. Hungriga har han mättat med sitt goda, och rika har han skickat tomhänta bort”* (v 52f).

Den som menar sig själv ha någonting gott att komma med inför Gud måste först bli nedslagen och krossad av Guds lag. Den som menar sig vara rik inför Gud *”skickar han bort med tomma händer”*. Därför kan inte heller världens många tyranner bestå någon längre tid när de är ogudaktiga och inte erkänner Gud som den Herre som står över alla. Förr eller senare kommer Gud alltid att *”störta dessa härskare från sina troner”*.

Vi läser t.ex. i Bibeln hur kung Salomo i början av sin regering förtröstade på Herren och blev rikligen välsignad. Men sedan avföll han från Gud genom att han följde sina många hustrurs främmande religioner. Då bestämde Gud att hans rike måste delas och största delen av det gå under och resterna av det hamna i en långvarig Babylonisk fångenskap. Det underbara tempel som Salomo hade fått bygga blev då också nedrivet och förstört.

På liknande sätt har det gått i alla tider både med mäktiga kungar och tyranner men också med vanliga vardagsmänniskor. Så länge de har förtröstat på sig själva och avvisat Guds ord och vilja har de måst stanna kvar i djävulens rike i otro och Gud har stått emot dem. Detta säger Maria med orden: *”De rika har han skickat tomhänta bort”* (v 53). Dessa ord syftar inte på jordiska rikedomar, som också troende människor kan ha utan synd, t.ex. Abraham. Nej, det är fråga om sådana människor som menar sig ha något gott i sig själva inför Gud. Det är världens alla ogudaktiga människor även om de skulle ha ett sken av andlighet. De har då bara en falsk, andlig rikedom. Därför skickar Gud bort dem och predikar allvarligt om deras synd för att de om möjligt ska ångra sig och komma till tro.

Men sedan sjunger Maria om dem som har lyssnat på lagens straffande ord om synden och därför blivit fattiga i sig själva. De vet med sig att de är syndare och är bekymrade över hur de ska kunna bli frälsta. Till dem säger Gud genom Maria: *”Hungriga har han mättat med sitt goda”, och ”Han har tagit sig an sin tjänare Israel och tänkt på att vara barmhärtig mot Abraham och hans barn till evig tid, så som han har lovat våra fäder”* (v 53–55). Dessa hungriga är de som lyssnar på evangeliet om vad Jesus Kristus har gjort. De vet med sig att endast hans offer kan försona våra synder. De vet med sig att Kristi blod renar från alla synder. De förtröstar på hans uppståndelse som har blivit vår egen rättfärdiggörelse. De är Abrahams rätta barn därför att de har samma tro på Kristus som Abraham hade. De tillhör det sanna Israel, som är Guds rätta kyrka i alla tider. Där blir både judar och hedningar frälsta tillsammans genom

jungfruns son som bebådades av ängeln. Detta sker genom Guds barmhärtighet som räcker till evig tid. Därför är vår frälsning fast och viss. Den grundar sig enbart på Guds löfte och hans eget verk genom Jesus Kristus.

Detta underbara verk får vi idag ta emot som de stora syndare vi är. Det kan inte ske genom vår vilja och våra goda föresatser. Det sker enbart genom Guds nåd. Han talar idag till oss genom predikan, genom dopet, avlösningen och altarets sakrament. Genom dessa nådemedel skänker han oss frälsningen gratis och för intet. ”Hans barmhärtighet varar från släkte till släkte över dem som vördar honom” (v 50).

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.